Mazkur to‘plamda Toshkent tibbiyot akademiyasining “Klinik laborator diagnostikada innovatsion texnologiyalardan foydalanish, muammolar va yechimlar” mavzusidagi xalqaro ilmiy-amaliy anjuman materiallari kiritilgan.

To‘plamga kiritilgan materiallarning mazmuni va sifatiga muallif(lar) javobgar hisoblanadi.

Toshkent – 2023

Created with Icecream PDF Editor.
Upgrade to PRO to remove this message.

Sayfutdinova Z.A. Bemorni umumiy tahlil uchun balg'am yig'ishga tayyorlash …….	**383**
Sayfutdinova Z.A. Najas olish qoidalari ……...	**385**
Sayfutdinova Z.A. Ichak mikroflorasini o'rganish uchun najasni yig'ish qoidalari ……...	**386**
Sayfutdinova Z.A., Valijonova M.S. Toksik gepatit etiopatogenezi to‘g‘risidagi talqin ……...	**388**
Sayfutdinova Z.A. Laborator tekshirish uchun qonni tayyorlashning umumiy qoidalari ……	**391**
Sayfutdinova Z.A. Biologik materialni transportirovka qoidalari ……	**392**
Sayfutdinova Z.A., Xidoyatova M.D. Umumiy peshob tahlili normal ko‘rsatkichlari ……..	**394**
Sharofova Sh.N., Kurbonova Z.Ch., Baltayeva F.G. Covid-19 bilan kasallangan bemorlarda antikoagulyasion tizim holati ……..	**396**
Sharofova Sh.N., Kurbonova Z.Ch. Covid-19 bilan kasallangan bemorlarda trombofiliya genlarini tekshirishning ahamiyati ……..	**398**
Sharofova Sh.N., Kurbonova Z.Ch. , Baltayeva F.G. Covid-19 bilan kasallangan bemorlarda qon ivish tizimidagi o‘zgarishlar …….	**400**
Shodiyeva G.E., Kurbonova Z.Ch., Nuriddinova N.F. Virus etiologiyali jigar sirrozida gipersplenizm patogenetik mexanizmi ……	**401**
Shodiyeva G.E., Kurbonova Z.Ch., Nuriddinova N.F. Virus etiologiyali jigar sirrozida trombositopeniya patogenetik aspekti …….	**403**
Shodiyeva G.E., Kurbonova Z.Ch., Nuriddinova N.F. Virus etiologiyali jigar sirrozida klinik belgilar tavsifi ……	**405**
Shodiyeva G.E., Kurbonova Z.Ch., Nuriddinova N.F. Virus etiologiyali jigar sirrozida sitopenik sindrom tavsifi …….	**407**
Shodiyeva G.E. Alt va Ast tekshiruvlarining klinik ahamiyati …….	**409**
Shokirova F.J., Suleymanova D.N. Keksa yoshdagi ayollarda B_{12} vitamini ko‘rsatkichlarini o‘rganish ……	**411**
Shoxromboyev S.A., Ishanxodjayeva G.T., Ataniyazov M.K. Qon tomir etiologiyali demensiyada kognitiv buzilishlar va ularni korreksiya qilish ……	**412**
Sobirova D.S., Rakhimbaeva G.S., Kim I.G. Modern technologies for diagnostics of structural epilepsy in cerebrovascular pathology	**413**
Sobirova D.S., Raximbaeva G.S., Kim I.G. Serebro-vaskulyar	

Icecream PDF Editor.

Адабиётлар.

1. Курбонова З.Ч., Сайфутдинова З.А. Лаборатор текширувлар учун материал олиш коидалари: ўқув қўлланма. Тошкент, 2023.
2. Курбонова З.Ч., Сайфутдинова З.А. Лаборатор текширувлар учун материал олиш коидалари: электрон ўқув қўлланма. Тошкент, 2023.
3. Курбонова З.Ч., Сайфутдинова З.А. Клиник лаборатор таҳлиллар учун биологик материал олиш қоидалари: ўқув - услубий қўлланма. Тошкент, 2023.
4. Kurbonova Z.Ch., Sayfutdinova Z.A. Laborator tekshirish uchun material olish qoidalari: o‘quv qo‘llanma. Toshkent, 2023.
5. Kurbonova Z.Ch., Sayfutdinova Z.A. Laborator tekshirish uchun material olish qoidalari: elektron o‘quv qo‘llanma. Toshkent, 2023.
6. Kurbonova Z.Ch., Babadjanova Sh.A., Sayfutdinova Z.A. Laboratory work: study guide. Tashkent, 2023
7. Kurbonova Z.Ch., Babadjanova Sh.A., Sayfutdinova Z.A. Laboratory work: electronic study guides. Tashkent, 2023
8. Kurbonova Z.Ch., Babadjanova Sh.A., Sayfutdinova Z.A. Introduction to cytological diagnostics: study guide. Tashkent, 2023.
9. Kurbonova Z.Ch., Sayfutdinova Z.A. Klinik laborator tahlillar uchun biologik material olish qoidalari: o‘quv - uslubiy qo‘llanma. Toshkent, 2023.
10. Kurbonova Z.Ch., Sayfutdinova Z.A. Peshobning klinik laborator tahlili: o‘quv – uslubiy qo‘llanma. Toshkent, 2022. 49 b.

UMUMIY PESHOB TAHLILI NORMAL KO‘RSATKICHLARI

Sayfutdinova Z.A., Xidoyatova M.D.
Toshkent Tibbiyot Akademiyasi

Buyrak-tosh kasalligi peshob ajratish (konsentratsion) faoliyatining buzilib, peshobning miqdor va sifat jihatidan o‘zgarishi oqibatida buyrak kosa-jom tizimida toshlar paydo bo‘ladigan surunkali xastalikdir. Bu o‘zgarishlar organizmdagi umumiy modda almashinuvining buzilishi bilan ham bog‘liq. Peshob – tosh kasalligi 25–32% hollarda qaytalanadi, bunda murakkabroq klinik ko‘rinishni oladi. Toshlarning kattalashish tezligi nihoyatda individual bo‘ladi. Ba’zi toshlar bir necha yil davomida kattalashmay turaveradi va bemorni bezovta qilmaydi, marjonsimon toshlar 6–12 oy ichida jomning va buyrak kosachalarining barcha qismini to‘ldirishi mumkin.

Umumiy peshob tahlili - deyarli har qanday kasallik tashxisida standart laboratoriya tekshiruvidir. Ushbu tahlil shifokorga kasallikni tashxislashda juda foydali bo’ladi. Peshobda ma’lum bo’lgan toksik moddalarning aksariyati , tuzlar, organik moddalar va boshqalar bo’ladi. Ushbu elementlarning kontsentratsiyasini o’rganish natijasida bemor holatini aniqlash mumkin bo’ladi.

Umumiy peshob tahlili normal ko‘rsatkichlari.

Umumiy peshob tahlili- me’yoriy ko’rsatkichlari	
Peshob rangi	Sariq somon rang

Icecream PDF Editor.

Peshob shaffofligi	Shaffof
Peshob hidi	Spesifik, O’tkir emas
reatsiyasi yoki pH	5-6.5
nisbiy zichligi	1008- 1025
Oqsil	0- 0,033 gr/l
Glyukoza	bo’lmaydi
Keton tanalar	bo’lmaydi
Bilirubin	bo’lmaydi
Urobilinogen	5-10 mg/l oralig’ida
Gemoglobin	bo’lmaydi
Eritrotsitlar	kuzatuv maydonida 0-2 ta (ayollarda)
	kuzatuv maydonida 0-1 ta (erkaklarda)
Leykotsitlar	kuzatuv maydonida 3-6 ta (ayollarda)
	kuzatuv maydonida 0-3 ta (erkaklarda)
Epitelial hujayralar	kuzatuv maydonida 10 tagacha
Silindrlar	bo’lmaydi
Tuzlar	bo’lmaydi
Bakteriyalar	bo’lmaydi
Zamburug’lar	bo’lmaydi
Parazitlar	bo’lmaydi

Adabiyotlar.

1. Kurbonova Z.Ch., Babadjanova Sh.A. Laboratoriya ishi: o‘quv qo‘llanma. Toshkent, 2022. 140 b.

2. Kurbonova Z.Ch., Babadjanova Sh.A. Laboratoriya ishi: elektron o‘quv qo‘llanma. Toshkent, 2022. 176 b.

3. Kurbonova Z.Ch., Babadjanova S.A. Sitologik tashxisga kirish: o‘quv qo‘llanma. Toshkent, “Hilol nashr”, 2021. 152 b.

Icecream PDF Editor.

4. Курбонова З.Ч., Бабаджанова Ш.А. Цитологик ташхисга кириш: ўқув қўлланма. Тошкент, 2022. 137 б.

5. Курбонова З.Ч., Бабаджанова Ш.А. Цитологик ташхисга кириш: электрон ўқув қўлланма. 2022, 146 б.

6. Kurbonova Z.Ch., Babadjanova Sh.A. Sitologik tashxis asoslari: o‘quv – uslubiy qo‘llanma. Toshkent, 2022. 47 b.

7. Kurbonova Z.Ch., Babadjanova Sh.A. Sitologik diagnostika asoslari: o‘quv – uslubiy qo‘llanma. Toshkent, 2022. 47 b.

8. Kurbonova Z.Ch., Sayfutdinova Z.A. Peshobning klinik laborator tahlili: o‘quv – uslubiy qo‘llanma. Toshkent, 2022. 49 b.

9. Курбонова З.Ч., Бабаджанова Ш.А. Лаборатория иши: ўқув қўлланма. 2023, 150 б.

10. Kurbonova Z.Ch., Babadjanova Sh.A., Sayfutdinova Z.A. Laboratory work: o‘quv qo‘llanma. Toshkent, 2023

11. Kurbonova Z.Ch., Babadjanova Sh.A., Sayfutdinova Z.A. Introduction to cytological diagnostics: o‘quv qo‘llanma. Toshkent, 2023.

COVID-19 BILAN KASALLANGAN BEMORLARDA ANTIKOAGULYASION TIZIM HOLATI

Sharofova Sh.N., Kurbonova Z.Ch., Baltayeva F.G.
Toshkent Tibbiyot Akademiyasi

Karona virus 50 yildan ortiq vaqt mobaynida ma’lum bo’lgan RNK tutuvchi virusdir. 2019 yil dekabr oyidan boshlab COVID-19 ning yangi turi ko‘plab pnevmoniya holatlariga sababchi bo'ldi. Virusning o‘rtacha inkubatsiya davri 5-2 kunni tashkil etishi ma’lum bo‘lib, dastlabki alomatlar isitma, yo'tal va charchoqdir. Biroq kasallik zo‘rayishi bilan trombotik asoratlar ham ortib boradi.

Protein C - bu K vitamini ishtirokida hosil bo'lgan γ-karboksi-glutamat qoldiqlarini o'z ichiga olgan, jigar tomonidan ishlab chiqarilgan proteaza bo’lib, trombin tomonidan faollashadi.

S oqsil jigarda sintezlangan glikoprotein bo'lib, C oqsil aktivatsiyasi uchun muhim kofaktor hisoblanadi. Protein S koagulyatsiya jarayonida ishtirok etadi, faol oqsil C ga bog'ladi. Antikoagulyant xususiyatlarga ega S oqsilining taxminan 40% plazmada erkin, 60% plazma C4b bog'lovchi oqsil bilan bog‘langan bo‘ladi.

COVID-19 da AT III, protein C, protein S tanqisligi kuzatiladi. Bu esa koagulyasiya jarayonining zo ‘rayishiga sabab bo‘ladi.

Boshqa tomondan, COVID-19 infektsiyasida trombotik asoratlarning paydo bo'lishi yallig'lanish sitokin bo'ronining ajralmas qismidir. Koagulyatsiya sinovlariga D-dimer ortishi ham aniqlangan. D-dimer tromb degradatsiya mahsuloti bo‘lib, uning darajasi tromb hosil bo‘lish intensivligini ko‘rsatadi.

Koronavirus-indutsirlangan koagulopatiya dastlab giperkoagulyatsiya rivojlanishiga olib keladi. Bunda D-dimer kontsentratsiyasi keskin oshib ketadi, protrombin vaqti (PV) qisqaradi, fibrinogen oshadi. Qonda antitrombin III (AT III) kontsentratsiyasi kamdan kam xollarda 80% dan kamayadi, protein S

Icecream PDF Editor.